

Teismo praktikos rinkinys

Byla T-454/13

**Société nationale maritime Corse Méditerranée (SNCM)
prieš
Europos Komisiją**

„Valstybės pagalba – Jūrų kabotažas – Pagalba, kurią Prancūzija suteikė *Société nationale maritime Corse Méditerranée (SNCM)* ir *Compagnie méridionale de navigation* – Visuotinės ekonominės svarbos paslauga – Kompensacijos už pagrindinę paslaugą papildančios paslaugos teikimą piko laikotarpiais turistinio sezono metu – Sprendimas, kuriuo pagalba pripažįstama nesuderinama su vidaus rinka – Valstybės pagalbos sąvoka – Nauda – Sprendimas *Altmark* – Pagalbos sumos nustatymas“

Santrauka – 2017 m. kovo 1 d. Bendrojo Teismo (šeštoji kolegija) sprendimas

1. Valstybių teikiama pagalba — Sąvoka — Priemonės, skirtos įmonės vykdomų viešosios paslaugos įpareigojimų sąnaudoms kompensuoti — Netaikymas — Sprendime „Altmark“ išdėstytos sąlygos
(SESV 107 straipsnio 1 dalis)
2. Konkurencija — Įmonės, įpareigtos administruoti visuotinės ekonominės svarbos paslaugų teikimą — Visuotinės ekonominės svarbos paslaugų apibrėžimas — Valstybių narių diskrecija — Ribos — Komisijos kontrolė, ribojama akivaizdžios klaidos atvejais — Galimybė vertinti remiantis Komisijos anksčiau priimtomis gairėmis
(SESV 106 straipsnio 2 dalis ir 107 straipsnio 1 dalis; Tarybos reglamento Nr. 3577/92 1 ir 4 straipsniai; Komisijos komunikato 2012/C 8/02 46 punktą)
3. Valstybių teikiama pagalba — Sąvoka — Vertinimas atsižvelgiant į SESV 107 straipsnio 1 dalį — Atsižvelgimas į ankstesnę praktiką — Netaikymas
(SESV 107 straipsnio 1 dalis)
4. Valstybių teikiama pagalba — Komisijos sprendimas pripažinti pagalbą nesuderinama su vidaus rinka — Pareiga motyvuoti — Apimtis
(SESV 107 straipsnio 1 dalis ir 296 straipsnis)
5. Valstybių teikiama pagalba — Sąvoka — Priemonės, skirtos įmonės vykdomų viešosios paslaugos įpareigojimų sąnaudoms kompensuoti — Sprendime „Altmark“ nustatyta pirmoji sąlyga — Jūrų kabotažo sektorius — Visuotinės ekonominės svarbos paslaugų apibrėžimas — Tikras viešosios paslaugos poreikis — Apimtis — Nacionalinių valdžios institucijų pareiga įrodyti privačios iniciatyvos trūkumą
(SESV 107 straipsnio 1 dalis; Tarybos reglamento Nr. 3577/92 1 ir 4 straipsniai)

6. *Valstybių teikiama pagalba — Sąvoka — Priemonės, skirtos įmonės vykdomų viešosios paslaugos įpareigojimų sąnaudoms kompensuoti — Sprendime „Altmark“ nustatyta ketvirtoji sąlyga — Viešųjų pirkimų procedūra, leidžianti atrinkti kandidatą, galintį teikti atitinkamas paslaugas mažiausia bendruomenei kaina — Apimtis*

(SESV 107 straipsnio 1 dalis)

7. *Valstybių teikiama pagalba — Neteisėtos pagalbos susigrąžinimas — Ankstesnės situacijos atkūrimas — Proporcingumo ir draudimo nepagrįstai praturtėti principų pažeidimas — Nebuvimas*

(SESV 106 straipsnio 2 dalis ir 107 straipsnio 1 dalis)

8. *Valstybių teikiama pagalba — Neteisėtos pagalbos susigrąžinimas — Pareiga — Patiriantys sunkumų arba bankrutuojantys pagalbos gavėjai — Poveikio nebuvimas*

(SESV 108 straipsnio 2 dalis)

9. *Valstybių teikiama pagalba — Neteisėtos pagalbos susigrąžinimas — Ankstesnės situacijos atkūrimas — Susigrąžintinos sumos apskaičiavimas*

(SESV 108 straipsnio 2 dalis; Tarybos reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnio 1 ir 2 dalys)

10. *Valstybių teikiama pagalba — Neteisėtos pagalbos susigrąžinimas — Pagalba, suteikta pažeidžiant SESV 108 straipsnyje nustatytas procedūros taisyklės — Pagalbos gavėjų galimi teisėti lūkesčiai — Apsauga — Sąlygos ir ribos — Ypatinga situacija — Nebuvimas*

(SESV 108 straipsnio 2 ir 3 dalys)

1. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 84–90 punktus)

2. Atsižvelgiant, viena vertus, į didelę diskreciją, kurią turi valstybės narės apibrėždamos visuotinės ekonominės svarbos paslaugos (VESP) užduotį ir jos įvykdymo sąlygas, ir, kita vertus, į akivaizdžią klaidą apribotos kontrolės, kurią šiuo atžvilgiu yra įgaliota atlikti Komisija, apimtį, Komisijos vertinimo kontrolė, kurią turi atlikti Bendrasis Teismas, taip pat negali peržengti šios ribos, taigi ši kontrolė turi apsiriboti patikrinimu, ar Komisija teisingai konstatavo, kad valstybė narė padarė klaidą, ar atmetė tokios klaidos buvimą.

Tačiau valstybės narės diskrecija apibrėžti VESP nėra neribota ir negali būti savavališkai įgyvendinama vien siekiant, kad konkrečiam sektoriui nebūtų taikomos konkurencijos taisyklės. Konkrečiai kalbant, tuo atveju, kai nustatytos konkrečios Sąjungos teisės taisyklės, kuriose patikslinta VESP turinio ir apimties apibrėžtis, jomis pagal Komisijos komunikato dėl Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisyklių taikymo kompensacijai už visuotinės ekonominės svarbos paslaugos teikimą 46 punktą ribojama valstybių narių diskrecija.

Nagrinėjamu atveju tokios taisyklės yra nustatytos, tai – Reglamento Nr. 3577/92, taikančio laisvės teikti paslaugas principą jūrų transportui valstybėse narėse (jūrų kabotažas), nuostatos; šio reglamento 1 straipsnyje įtvirtintas laisvės teikti jūrų kabotažo paslaugas Sąjungoje principas, o jo trečioje konstatuojamojoje dalyje patikslinama, kad juo siekiama panaikinti šios laisvės apribojimus. Jūrų kabotažo reglamento 4 straipsnyje nustatytos galimos šio pagrindinio principo išimtys: valstybės narės

gali su laivybos bendrovėmis, reguliariai teikiančiomis paslaugas į salas ir iš jų arba tarp jų, sudaryti viešosios paslaugos teikimo sutartis arba nustatyti joms su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus, kaip sąlygą teikti kabotažo paslaugas.

(žr. 93, 112–115 punktus)

3. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 98, 99 punktus)

4. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 102 punktą)

5. Atsižvelgiant į 2001 m. vasario 20 d. Sprendime *Analir ir kt.* (C-205/99) Teisingumo Teismo pateiktus motyvus, kurie grindžiami Reglamento Nr. 3577/92, taikančio laisvės teikti paslaugas principą jūrų transportui valstybėse narėse (jūrų kabotažas), 1 ir 4 straipsnių aiškinimu atsižvelgiant į pagrindinį jais siekiamą tikslą užtikrinti laisvę teikti jūrų kabotažo paslaugas, taigi pripažinti šios laisvės apribojimus tik labai griežtomis sąlygomis, darytina išvada, kad Komisija, sprendime, kuriuo atitinkama pagalba pripažinta nesuderinama su vidaus rinka, patikrinusi, ar įvykdyta pirmoji *Altmark* sąlyga, teisingai nusprendė, kad „viešosios paslaugos teikimo sutartimi nustatyta viešosios paslaugos sritis turi būti būtina ir proporcinga atsižvelgiant į tikrą viešosios paslaugos poreikį, įrodytą tuo, kad įprastomis rinkos sąlygomis reguliariųjų transporto paslaugų nepakanka“.

Nacionalinės valdžios institucijos negali neturėti pareigos įrodyti privačios iniciatyvos trūkumo. Iš tikrųjų, iš minėto Sprendimo *Analir ir kt.* 34 punkto aiškiai matyti, kad tikro viešosios paslaugos poreikio buvimo įrodymas yra susijęs su tokio trūkumo buvimo įrodymu. Kitaip tariant, remiantis privačios iniciatyvos trūkumo konstatavimu ir nustatomas tikras viešosios paslaugos poreikis.

Taigi tam, kad jūrų kabotažo sektoriuje būtų galima nustatyti visuotinės ekonominės svarbos paslaugą (VESP), nepakanka, kad atitinkama valstybė narė nurodytų tikslą užtikrinti teritorinį vientisumą. Dar reikia, kad šio tikslo nebūtų galima pasiekti paprasčiausiai veikiant rinkos jėgoms. Jei rinkos jėgos leidžia pasiekti dalį minėto tikslo, tokios VESP nustatymas pateisinamas tik tiek, kiek tai atitinka tam tikrą trūkumą rinkoje.

(žr. 119, 124, 125, 172 punktus)

6. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 238 punktą)

7. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 268, 269 punktus)

8. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 270 punktą)

9. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 278 punktą)

10. Žr. sprendimo tekstą.

(žr. 282–284, 292, 293 punktus)